Rabbi David Sedlev

Halacha

Sedley SHIUR 7

Rabbi Shabbat Laws

Spices

Candle and Fingernails

Rambam Shabbat 29; 29

Why do we make a bracha over spices on Motzei Shabbat? Because the soul is depressed that Shabbat is leaving. Therefore we cheer it up and make it feel better and with the nice smell.

Shulchan Aruch OC 298; 2

The best way to perform the Mitzvah is with a torch (many wicks). Some say that even if there is no torch one must light a special candle for the sake of Havdalah apart from the regular candle which lights the house. [Rama: A candle with two (or more) wicks is called a torch.]

Mishna Brura 298; 5

On a torch - since it produces a lot of light. It is preferable to use a wax candle.

Tzitz Eliezer 1; 20; 13

When there is no candle, which would be the best way of doing the Mitzvah, it appears to me that one may use an electric light for the bracha of Havdalah.

Har Tzvi OC; 114

It appears to me that one may not make the bracha of borei meorei ha'aish over an electric lightbulb, since it is not a fire but only a heated metal element.

Shulchan Aruch OC 298; 3

The custom is to look at the palms of the hands and the fingernails during Havdalah. [Rama: One should look at the right hand and hold the cup in the left hand. One

should bend the fingers into the hand so that one can see the fingernails and the palms at the same time, and not the fingertips.]

רמב״ם הלכות שבת פרק כט הלכה כט

ולמה מברכים על הבשמים במוצאי שבת מפני שהנפש דואבת ליציאת שבת משמחין אותה ומיישבין אותה בריח טוב.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצח סעיף ב

מצוה מן המובחר לברך על אבוקה. ויש מי שאומר שאם אין לו אבוקה צריך להדליק נר אחר לצורך הבדלה חוץ מהנר המיוחד להאיר בבית. הגה: ונר שיש לו שתי פתילות מיקרי אבוקה.

משנה ברורה סימן רצח ס״ק ה על אבוקה – שאורה רב וטוב להדר שיהיה של שעוה.

שו״ת ציץ אליעזר חלק א סימן כ פרק יג

ואז כשאין לו אבוקה של שעוה או סתם אבוקה של צירוף אורות. שהיא למצוה מן המובחר, נלפענ״ד שאזי אפשר שפיר לברך על נר – חשמלי ברכת מאורי האש.

<u>שו״ת הר צבי או״ח ב סימן קיד</u>

נראה לי דאין לברך בורא מאורי האש על נר חשמלי שאין זה אש המאיר אלא מתכות מחומם.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצח סעיף ג

נוהגים להסתכל בכפות הידים ובצפרנים. [הגה: ויש לראות בצפרני יד ימין ולאחוז הכוס ביד שמאל, ויש לכפוף האצבעות לתוך היד שאז רואה בצפרנים עם הכפות בבת אחת ולא יראה פני האצבעות שבפנים.]

Shabbat Laws

Mishna Brura 298; 9

Sedley

Halacha

<u>Shiur 7</u>

Rabbi David Sedley

<u>משנה ברורה סימן רצח ס״ק ט</u>

נוהגים להסתכל וכו' – הטעם דהא בעינן שיוכל להכיר לאורו בין מטבע למטבע וכדלקמיה ולכך נוהגים להסתכל בצפרנים לראות אם יוכל ליהנות לאורו ולהכיר בין מטבע למטבע כמו שמכיר בין צפורן לבשר ועוד שהצפרנים הן סימן ברכה שהן פרות ורבות לעולם וגם מסתכלים בכפות ידים שיש בשרטוטי היד סימן להתברך בו:

between coins, just as it is possible to recognise the difference between the nail and the skin. Also, fingernails are a sign of blessing, because they grow continually. We also look at the palms which have another sign of blessing on the creases.

Mishna Brura 298; 10

Bend the fingers - i.e. fold the four fingers over the thumb (to cover it)

The custom etc. - the reason is that

look at the fingernails to see if there

benefit, and recognise the difference

we require enough light to be able

to distinguish between different

coins. Therefore the custom is to

is enough light from which to get

Mishna Brura 298; 11

So that one can see - Some have the custom to open the hand afterwards and look from the back of the four fingers at the fingernails.

Igrot Moshe OC5; 9

Our custom is to first make the bracha, and then to look at the fingernails, and this is correct.

Sitting or Standing

Shulchan Aruch OC 296; 6

One should say Havdalah while sitting [Rama: And some say while standing].

Mishna Brura 296; 27

Sitting - this is in a case where one person is saying it on behalf of others. Therefore since one is saying for his friend, they are required to be in a fixed place (i.e. seated). The other opinion is that since Havdalah is escorting out the Shabbat King, it

should be said standing, in the way that we would escort. Regarding a fixed place, that opinion holds that since everyone is standing together, and have intention for the Mitzvah that is sufficient. Since they are fixed together in their intent, that also is considered fixed regarding the bracha for the wine.

<u>משנה ברורה סימן רצח ס״ק י</u> לכפוף האצבעות – היינו הד׳ אצבעות על גב האגודל:

משנה ברורה סימן רצח ס״ק יא

שאז רואה וכו' – ויש נוהגין לפשוט אח״כ הד' אצבעות ולראות מאחריהם על הצפרנים.

שו״ת אגרות משה חלק או״ח ה סימן ט המנהג שלנו לברך תחילה ואח״כ להסתכל בצפרניים, הוא כפי הדין.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצו סעיף ו אומר הבדלה מיושב. הגה: וי״א מעומד.

<u>משנה ברורה סימן רצו ס״ק כז</u>

מיושב – מיירי כשמוציא לאחרים ידי חובתן וע״כ כיון דאחד פוטר חבירו יש להם לכולם לעשות קביעות ובמעומד לא הוי קביעות והי״א ס״ל דכיון שהוא הלוית המלך אין מלוין אלא מעומד ולענין הקביעות סגי כשמזמנין הכל ועומדין ומכוונין כדי לצאת וס״ל דמתוך שקובעין עצמן כדי לצאת ידי ברכת הבדלה מהני נמי קביעות זו לצאת בברכת היין:

Shabbat Laws

Sedley SHIUR 7

Halacha Rabbi David Sedley

Igrot Moshe OC5; 20

The custom of everyone is to stand when saying Havdalah, since we don't consider it a bracha over food or drink. This makes sense, because even though it is forbidden to eat or drink before Havdalah, the Mitzvah

שו״ת אגרות משה חלק או״ח ה סימן כ

הנה מנהגא דעלמא הוא שמבדילין מעומד, שאין מחשיבין זה לברכות אכילה ושתיה. ובעצם הא מסתבר כן, שאף דאסור לאכול ולשתות קודם הבדלה, לא שייך מצות הבדלה לאכילה, דאף אם לא יאכל כלל צריך להבדיל.

of Havdalah itself is not connected to food. This is clear because even if someone does not intend to eat they still need to say Havdalah.

Women and Havdalah

Shulchan Aruch OC 296; 8

Women are obligated in havdalah, just as they are obligated in kiddush. There is an opinion who disagrees. [Rama: Therefore they

<u>שולחן ערוך אורח חיים סימן רצו סעיף ח</u>

נשים חייבות בהבדלה כשם שחייבות בקידוש, ויש מי שחולק. [הגה: ע״כ לא יבדילו לעצמן רק ישמעו הבדלה מן האנשים].

should not say havdalah for themselves, but rather should hear it from men].

Mishna Brura 296; 34

Women are obligated - even though it is a positive time-bound Mitzvah. This is because men and women are equally obligated in all Mitzvot of Shabbat, since *zachor* (positive Mitzvot) is connected to *shamor* (negative Mitzvot), as we explained in siman 271. Havdalah is also part of *zachor*, according to the opinion

<u>משנה ברורה סימן רצו ס״ק לד</u>

נשים חייבות – אע״ג דהוי מצוה שהזמן גרמא דבדיני שבת איש ואשה שוין דאיתקש זכור לשמור וכמ״ש בריש סימן רע״א והבדלה נמי בכלל זכור הוא למ״ד הבדלה ד״ת וכמ״ש בריש הסימן ואפילו למ״ד הבדלה דרבנן דומיא דקידוש תקנוה והיש מי שחולק ס״ל דהבדלה כיון שהיא בחול אינה תלויה בעניני דיני שבת והיא בכלל שאר מצות שהזמן גרמא דנשים פטורות:

that holds that Havdalah is a Torah obligation. According to the opinion that it is a Rabbinic obligation, the Rabbis established it to be similar to kiddush (and therefore women are obligated). The opinion who says that women are exempt holds that Havdalah begins the weekdays, and is therefore not part of the laws of Shabbat, but is the same as all other positive time-bound Mitzvot from which women are exempt.

Taz OC 296; 7

There is an opinion that disagrees - Because they hold that havdalah is not linked to keeping Shabbat, but only Rabbinic, and the verse is an *asmachta*. Therefore the Rama concludes that women should not say havdalah for themselves. In other words, even men only have a Rabbinic obligation, therefore women should not say a bracha over it. This is not the same as lulav or shofar, that women do say a bracha on. The Rama said in siman 589 that the custom is for women to say a bracha over positive time bound mitzvot (even though they are exempt). But those

Halacha

בס"ד

Rabbi David Sedley

ט״ז אורח חיים סימן רצ״ו ס״ק ז׳

ויש מי שחולק – דאין הבדלה תלויה בשמירת שבת אלא רבנן אסמכוה אקרא, וע״כ סיים רמ״א ע״כ לא יבדילו לעצמן. פי׳ דאף באנשים אינו אלא דרבנן ע״כ הנשים לא יברכו ע"ז. ול"ד ללולב ושופר דמברכות כמ"ש רמ"א סי' תקפ"ט שהמנהג שהנשים מברכות על מ"ע שהזמן גרמא כו' שאני התם דהחיוב אצל אנשים הוא דאורייתא משא״כ כאן יש תרתי לפטור שהוא מדרבנן אפילו באנשים והוא מצות עשה שהזמן גרמא.... ונראה דעכ"פ אתה חוננתנו אין חשש לנשים לומר אפילו לפ״ז דאין שם ברכה מיוחדת ולקמן סימן רצ"ט ס"י כתב רמ"א דנשים יאמרו המבדיל בין קודש לחול בלא ברכה ויעשו מלאכה.

מגן אברהם אורח חיים סימן רצו ס״ק יא

לא יבדילו לעצמן – וב״ח כ׳ אפי׳ למ״ד שפטורות מ״מ יכולין להבדיל לעצמן כמו בשופר ולולב והמנהג שאפי' יש שם אנשים שיכולין לשמוע מפיהם מבדילין לעצמן עכ״ל ואפשר דדעת רמ״א במצוה שיש בה עשיה רשאין לעשות ולברך אבל בדבר שאין בה אלא הברכה כגון כאן אין רשאות ואפשר דמהאי טעמא לא נהגו לקדש הלבנה.... ופשוט דרשאים לברך לעצמן על הבשמים ועל הכוס דברכת הנהנין הם והעיקר כדברי ב״ח:

themselves. This is the opinion of the Ba"ch. It is possible that the opinion of the Rama is that for a Mitzvah which involves an action the women may make a bracha, but for one which has no action, but only the bracha, like havdalah, they should not make it for themselves. It is possible that for this reason women are not accustomed to saying kiddush levana. ... It is clear that women are permitted to make the bracha for themselves over the spices and the wine, since these are blessings of benefit. The main halacha is like the opinion of the Ba"ch.

Sedley

Biur Halacha 296 lo yavdilu

They should not make Havdalah for themselves - look at the Magen Avraham who writes that it is obvious that women may make the brachot over spices and wine, since they are blessings of benefit. The reason that this does not also include the blessing over the candle is because this is not a blessing of benefit. If it were, we would have to make the bracha every time we see a light, like the Beis Yosef writes in the name of the Rosh. Even according to the opinion that women are obligated in Havdalah, it is not clear that they should say the bracha over the candle. Even if we say that Havdalah is still part of Shabbat, and therefore

Shabbat Laws

SHIUR 7 cases are different, because the obligation for men is from the Torah. In the case of havdalah, however, where there are two reasons why women are exempt: the obligation for men is only Rabbinic, and it is a time bound positive commandment. ... It appears to me that nevertheless there is no problem with women saying havdala in tefilla, since this is not a separate bracha. The Rama suggests that women should say 'hamavdil...' before doing any melacha.

Magen Avraham OC 296; 11

They should not make havdalah for themselves - the Ba"ch writes that even according to the opinion that women are exempt, nevertheless they may say havdalah, just like they say brachot over lulav or shofar. The minhag is that even though there may be men present who they could hear havdalah from, the women still say it for

Rabbi

Shabbat Laws

women are obligated despite the fact that it is a positive time-bound Mitzvah, nevertheless the candle is certainly part of the weekday. The candle is used in Havdalah as a reminder of the creation of fire, and this happened only on Motzei Shabbat. Perhaps we can say that since the bracha over the candle is included in the ritual of Havdalah it is all included in the same Halacha (and women can say that bracha). However it is more correct to say that women are not included in the bracha of the candle according to everyone (and therefore should not say it if they make Havdalah).

Igrot Moshe CM2; 47

It seems to me that women should make the bracha over the candle. This is implicit in the words of the Shulchan Aruch, when he writes according to the first opinion that women should say Havdalah, and does not exclude the bracha over

the candle. Also, even if we were to say that this is a positive time-bound Mitzvah, nevertheless, when women want do those Mitzvot they still make a bracha over them.

Sedley

SHIUR 7

Tzitz Eliezer 14; 43

It is printed on the calendar that according to the Mishna Brura women who say Havdalah should not say the bracha over the candle. It looks as though they are trying to fix this as the Halacha. Pay no attention to it. Do not change from the custom that women do say the

bracha on the candle if they say Havdalah for themselves. Those many women who have the custom to say the bracha to themselves even when they hear Havdalah from a man should also not change their custom.

Magen Avraham 296; 4

The custom is that women do not drink the Havdalah wine. Look at the Shla"h for the reason.

Rabbi David Sedley

ביאור הלכה סימן רצו ד״ה לא יבדילו

לא יבדילו לעצמן – עיין במ״א שכתב דפשוט דרשאים לברך לעצמן על הבשמים ועל הכוס דברכת הנהנין הם והא דלא נקט המ״א ברכת הנר דברכת הנר לאו ברכת הנאה הוא דלא נתקן על הנאת האור דא״ה היה צריך לברך בכל פעם כשרואה האור וכמו שהביא ב״י בשם הרא״ש ומסתפקנא אפילו למ״ד דנשים חייבות בהבדלה אם ומסתפקנא אפילו למ״ד דנשים חייבות בהבדלה אם חייבות בברכת הנר דבשלמא הבדלה אף שהוא זמן ומסתפקנא מפילו למ״ד דרבנן דומיא דקידוש גרמא נכללת במצוה דזכור שהיא שייכא לשבת חייבות משא״כ נר שנתקן על בריאת האור במו״ש שאינה שייכא לשבת כלל והיא זמן גרמא מנ״ל דחייבות... ואולי כיון דלכתחלה מצוה לסדרן ביחד חדא דינא להו. ויותר נכון לומר דאינה חייבת בברכת הנר לכו״ע:

שו״ת אגרות משה חלק חו״מ ב סימן מז

ולע״ד יש להן לברך על ברכת הנר דכן הא משמע ממה שהמחבר כתב לדעה הראשונה סתם דנשים חייבות בהבדלה ולא מסיק אבל לא תברך על הנר. וגם אף אם נימא דשייך גם בזה פטור בנשים מצד שהוא זמן גרמא הא נשים מקיימות כשרוצות גם מצות עשה שהזמן גרמא ומברכות עליהן.

שו״ת ציץ אליעזר חלק יד סימן מג

מה שבלוח א"י מודפס (מדי שנה) דלפמ"ש המ"ב לא יברכו הנשים בעצמן מאורי האש, ומתפרש כאילו בא לקבוע שיש לנהוג בכזאת. אין להשגיח בזה, ואין לשנות מנהג הנשים שכן מברכות גם מאורי האש כשיוצא להן ההכרח להבדיל לעצמן, וכן גם לא מה שהרבה מהנשים מברכות מאורי האש לעצמן גם כששומעות הבדלה מאיש.

מגן אברהם אורח חיים סימן רצו ס״ק ד נהגו הנשים שלא לשתות מכוס הבדלה וע׳ הטעם בשל״ה.

בס"ד

Shabbat Laws

Mishna Brura 296; 35

Women should not make Havdalah

for themselves - according to what

women do not drink the Havdalah

for themselves if they can't drink

(apart from all the other reasons

wine, how can they make Havdalah

the Magen Avraham writes that

Sedley SHIUR 7

בס"ד

משנה ברורה סימן רצו ס״ק לה

לא יבדילו לעצמן – ...והנה לפי מה שכתב המ״א לעיל בסק״ד דנהגו הנשים שלא לשתות מכוס הבדלה א״כ בלאו כל הטעמים האיך תבדיל בעצמה והלא אינה יכולה לשתות הכוס וכ״כ בעל דרך החיים אלא כונת המ״א להקל בשאין לה ממי לצאת דאז בע״כ תבדיל לעצמה ותשתה כדי שלא לבטל מצות הבדלה:

why they may not be able to say Havdalah)? However, what the Magen Avraham means is that they may drink when there is nobody else to say Havdalah for them, rather than not do the Mitzvah of Havdalah at all.

Eating and Drinking before Havdalah

Talmud Pesachim 105a

Rav Huna saw someone who drank water before havdalah. He said to him, 'Are you not afraid of becoming ill with askara? Because it is taught in the name of Rabbi Akiva: Anyone who tastes anything before havdalah

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קה.

רב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה, אמר ליה: לא מיסתפי מר מאסכרה? דתנא משמיה דרבי עקיבא: כל הטועם כלום קודם שיבדיל - מיתתו באסכרה. רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמיא.

will die from askara. The Rabbis of the Yeshiva of Rav Ashi were not particular about drinking water.

Things that are forbidden to do before Havdalah

Shulchan Aruch OC 299; 1

It is forbidden to taste anything, or even to drink wine or any other drink, apart from water, from the time it gets dark until after havdalah. But if someone is sitting and eating from before it gets dark, they don't need to stop eating or drinking. If someone was sitting and

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצט סעיף א

אסור לאכול שום דבר, או אפילו לשתות יין או שאר משקין חוץ ממים, משתחשך עד שיבדיל. אבל אם היה יושב ואוכל מבעוד יום וחשכה לו, א״צ להפסיק (אפילו משתייה) (ב״י). ואם היה יושב ושותה וחשכה לו, צריך להפסיק. וי״א דה״מ בספק חשיכה, אבל בודאי חשיכה אפילו היה יושב ואוכל פורס מפה ומבדיל וגומר סעודתו. [הגה: והמנהג פשוט כסברא הראשונה].

drinking before it became dark, they must stop when it gets dark. Some say that this only applies when it is not completely dark, but once it gets properly dark one must stop eating, even if they were in the middle of a meal. They should put down a table mat, say havdalah, then continue their meal. [Rama: The simple custom is like the first opinion]

Halacha

Rabbi David Sedley

Sedley

Halacha

בס"ד

SHIUR 7

Rabbi David Sedley

Shulchan Aruch OC 299; 10

It is forbidden to do any melacha before havdalah. If they said havdalah during tefilla they may do melacha before saying havdalah on a cup of wine. If a person needs to do melacha before saying havdalah in tefilla, they should say *`hamavdil*

<u>שולחן ערוך אורח חיים סימן רצט סעיף י</u>

אסור לעשות שום מלאכה קודם שיבדיל, ואם הבדיל בתפלה מותר אע״פ שעדיין לא הבדיל על הכוס. ואם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל בתפלה אומר: המבדיל (בין הקודש ובין החול). בלא ברכה, ועושה מלאכה. [הגה: וכן נשים שאינן מבדילין בתפלה יש ללמדן שיאמרו המבדיל בין קודש לחול קודם שיעשו מלאכה].

bain kodesh l'chol' (who separates between holy and profane) without saying a bracha, and then may perform melacha. [Rama: Therefore one should teach women, who don't say havdalah during tefilla, to say *`hamavdil bain kodesh l'chol'* before they do melacha.

Magen Avraham OC 299; 13

One who says *Hamavdil* - it is forbidden to eat until one has said havdalah over a cup of wine. <mark>מגן אברהם אורח חיים סימן רצט ס״ק יג</mark> אומ׳ המבדיל – ומ״מ אסור לאכול עד שיבדיל על הכוס.

If you have any further questions on this material or any other questions you can contact me by e-mail: rabbisedley@hotmail.com or by phone 0543 04 8282.